

BOSHLANG'ICH SINFLARDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA MUSIQA MADANIYATI FANINING O'RNI

Usmanova Xolida Abdusalyamovna

Samarqand shahar 1-umumiy o'rta ta'lim maktabining musiqa fani o'qituvchisi

E-mail: xusmanova89@gmail.com

Annotatsiya: Musiqa madaniy hayotimizda keng o'rin tutgan, inson shaxsiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadigan san'at turidir. Har bir insonni ma'naviy shakllanishida oilani, maktabni, jamiyatni ahamiyati katta. Maktabda musiqa o'qitishning asosiy maqsadi o'quvchilarda musiqa madaniyatini shakllantirish ularni zamon talabiga javob bera oladigan barkamol inson qilib voyaga yetkazish. Zamonaviy musiqa o'qituvchisi o'z kasbiga va bolalarga mehr qo'ygan, yuksak madaniyatli, keng dunyoqarashga ega bo'lgan shaxs bo'lishi lozim. Yaqinda o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, musiqiy mashg'ulot miyaning chap tomonining tilni qayta ishlash bilan bog'liq bo'lgan qismini jismonan rivojlantiradi va miya zanjirlarini o'ziga xos usullar bilan bog'lashi mumkin. Tanish qo'shiqlarni yangi ma'lumotlar bilan bog'lash ham yoshlar ongiga ma'lumot kiritishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Musiqa, maktab, o'quvchilar, barkamol inson, zamonaviy musiqa pedagogikasi, dolzarb masalalari, qo'shimcha ta'lim musiqa muassasalarida o'qitishning yangi jihatlari.

THE ROLE OF THE SCIENCE OF MUSIC CULTURE IN IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN PRIMARY CLASSES

Abstract: Music is a form of art that occupies a large place in our cultural life and is of great importance in the development of human personality. The family, school, and society are of great importance in the spiritual formation of every person. The main goal of teaching music at school is to form a musical culture in students, to

make them mature people who can meet the demands of the times. The music teacher loves his profession and children, is highly cultured and broad must be a person with a worldview. Recent studies have shown that musical training physically develops the part of the left side of the brain associated with language processing and can connect brain circuits in specific ways. Associating familiar songs with new information can also help embed information in young minds.

Key words: Music, school, students, a well-rounded person, modern music pedagogy, current issues, new aspects of teaching in music institutions of additional education.

Musiqa bolaning akademik faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi va bolaning rivojlanishi uchun juda muhim bo'lgan ijodkorlik uchun imkoniyat yaratadi. Musiqa ta'limi bolaning o'rganishini yangi cho'qqilarga ko'taradi va shuning uchun u har doim bolaning ta'lim jarayonining muhim qismi sifatida qaralishi kerak. Musiqa o'qitish, shuningdek, qaror qabul qilish va diqqatni jamlash va impulslarni qabul qilish uchun mas'ul bo'lgan miya tarmoqlarining faolligini oshiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, musiqa mashg'ulotlari IQ, diqqatni jamlash va qat'iyatni oshiradi. Musiqa maktab o'quv dasturining bir qismi bo'lsa, bolalar yaxshiroq o'rganadilar. Musiqa ko'rsatmalari yosh bolalarda, ayniqsa miyaning tovushni qayta ishlashga mas'ul bo'lgan sohalarida miya rivojlanishini tezlashtiradi. Til rivojlanishi, nutqni idrok etish va o'qish qobiliyatlarini oshiradi. Ba'zida musiqa o'quvchilar uchun ikkinchi darajali fan sifatida qaraladi. Kuzatish natijalari shuni ko'rsatadiki, ko'plab umumta'lim maktablarida musiqa fanini qaysi fanlardan oldin yoki keyin qo'yish kerakligiga e'tibor qaratilmaydi. Bu esa o'quvchilarning fanni o'zlashtirishida bir qancha muammolar yuzaga keladi. O'quvchilar uchun murakkab bo'lgan fanlar ketma-ketligidan keyin yoki shu fanlar oralig'ida musiqa fani davom ettirilsa o'quvchilarning fanni o'zlashtirish darajasi ortganligi ko'rish mumkin. Miyamiz charchaganda beixtiyor musiqa tinglaymiz, sababi charchagan miyamiz dam oladi. Demak o'quvchilarning fanlarni

o'zlashtirish darajasini oshirishda musiqa fanning o'rnini to'g'ri tashkil etishimiz kerak. Maktabda va uyda bolalar uchun juda ko'p stresslar mavjud (imtihondan o'tish, baho qo'yish, jamoani yaratish, uyga vazifani bajarish va hokazo). Musiqa ta'limi o'quvchilarga kamroq chegaralar va katta imkoniyatlar bilan ustunlik qilish imkoniyatini beradi. Shuningdek, u o'quvchilarga maktab kunida nimadir kutsa bo'ladi (o'quvchilar matematika, fan va hokazolarni intizorlik bilan kutmaydilar); Shunday qilib, o'quvchilarning maktabdagi faolligiga bevosita ta'sir qiladi. Musiqa ta'limi bilan shug'ullanadigan o'quvchilar, odatda, maktabga qiziqish va zavqlanish bilan kelishga intiladi. Musiqa, shuningdek, boshqa tillar bilan tanishishni ta'minlaydi, bu esa o'quvchining boshqa tilda tushunish va muloqot qilish qobiliyatiga asos yaratadi. Musiqa ta'limi hayot davomida muvaffaqiyatga erishish uchun ijodiy qobiliyatlarni rivojlantiradi. Musiqa bilan faol shug'ullanish miyaning ma'lumotni qayta ishlash usuliga ta'sir qilishi mumkin, til va nutqni idrok etishni kuchaytiradi va keyinchalik boshqalar bilan muloqot qilish va o'qishni o'rganish qobiliyatini yaxshilaydi. Musiqa idroki kishining hayotiy tajribasini boyitadi, real voqealarni badiiy his etib, bilish, fikrlash qobiliyatini o'stiradi. Mazkur malaka va ko'nikmaning shakllanishi bola ongining uzoq rivojlanish jarayonini talab etadi. Buning uchun, bolaning o'quv materiallarni ongli ravishda bilib o'zlashtirishi, bilim jarayonini aktivligini vujudga keltiradi.

Barcha bolalar biror narsada yaxshi bo'lishni va yaxshi bajarilgan ish uchun muvaffaqiyat tuyg'usini rivojlantirishni xohlashadi va musiqa ta'limi buning uchun mukammal imkoniyat yaratadi. Musiqa idroki kishining hayotiy tajribasini boyitadi, real voqealarni badiiy his etib, bilish, fikrlash qobiliyatini o'stiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Amanda Martin. Elementary school music teacher; M.A.Ed. In Curriculum and Instruction. “The Importance of Music Education in Schools”. August 21, 2020.
2. G.M.Sharipova, D.F.Asamova, Z.L.Xodjayeva. “Musiqqa o‘qitish nazariyasi metodikasi va maktab repertuari”. Nizomiy nomidagi toshkent davlat pedagogik universiteti. Oliy va o‘rta maxsus o‘quv yurtlari talabalari uchun o‘quv qo‘llanma. TQSHKENT-2014.
3. Ксенофонтова, Д. В. Музыкальные технологии XXI века. Проблемы и перспективы развития образования : материалы II Междунар. науч. конф. (г. Пермь, май 2012 г.). — Пермь : Меркурий, 2012. — С. 14-16.

